

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

MZE-69861/2021-18134

mze000022360462

ÚTVAR: Odbor environmentální a ekologického
zemědělství
ČÍSLO ÚTVARU: 18130

SPISOVÁ ZN.: 15BVD1286/2021-18134
NAŠE ČJ.: MZE-69861/2021-18134

VYŘIZUJE: JUDr. Jana Traplová
TELEFON: 221812346
E-MAIL: Jana.Traplova@mze.cz
ID DS: yphaax8

ADRESA: Těšnov 65/17, Nové Město, 110 00 Praha 1

DATUM: 20. 12. 2021

Vyjádření k zákazu drezúry volně žijících zvířat a k zákazu některých činností s vybranými druhy šelem a lidoopy

Ministerstvo zemědělství, odbor environmentální a ekologického zemědělství, oddělení ochrany zvířat (dále jen „Ministerstvo zemědělství“), je gestorem zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon na ochranu zvířat“), a také je podle tohoto zákona příslušným orgánem ochrany zvířat a projednává, koordinuje a kontroluje plnění úkolů na úseku ochrany zvířat. V souladu s touto svojí funkcí vydal odbor environmentální a ekologického zemědělství ve spolupráci s odborem legislativním toto: „Vyjádření k zákazu drezúry volně žijících zvířat a k zákazu některých činností s vybranými druhy šelem a lidoopy“.

Novela zákona na ochranu zvířat provedená zákonem č. 501/2020 Sb. se výrazně dotýká také činnosti cirkusů a dalších subjektů, které provádějí drezúru zvířat nebo chovají vybrané druhy šelem a lidoopy.

K pojmu drezúra a jejímu zákazu

Z hlediska ochrany zvířat je drezúra upravena

- zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, např. v § 14a,
- vyhláškou č. 346/2006 Sb., o stanovení bližších podmínek chovu a drezúry zvířat.

Drezúra je zvláštní způsob výcviku pro přípravu a provedení triků nebo výkonu v cirkuse, divadelním a varietním představení, filmu, televizním programu nebo podobném veřejném představení. Viz § 14a odst. 1 písm. b) zákona na ochranu zvířat.

Drezúra není

- výcvik nebo veřejné vystoupení loveckého dravce, sokola nebo sovy chovaných k sokolnickému využití,
- cílené pohybové aktivity zvířat v zoologických zahradách s platnou licencí podle zvláštního právního předpisu konané za účelem vzdělávacím či v zájmu zvířat,
- viz § 14a odst. 1 písm. b) zákona na ochranu zvířat.

Drezúra je zakázána u

- primátů, ploutvonožců, kytovců, nosorožců, hrochů a žiraf narozených od 1. března 2004 včetně,
- jedinců ostatních volně žijících druhů zvířat narozených od 1. ledna 2022 včetně,
- viz § 14a odst. 1 písm. b) zákona na ochranu zvířat.

Volně žijícím zvířetem je zvíře, patřící k druhu, jehož populace se udržuje v přírodě samovolně, a to i v případě jeho chovu v zajetí [§ 3 písm. b) zákona na ochranu zvířat].

Drezúra je možná u

- primátů, ploutvonožců, kytovců, nosorožců, hrochů a žiraf narozených dříve než 1. března 2004; takové případy jsou výjimečné – jedná se o zvířata starší než 17 let,
- jedinců ostatních volně žijících druhů zvířat narozených dříve než 1. ledna 2022 včetně,
- zvířat, která nepatří mezi volně žijící druhy zvířat.

Je zakázáno k účelům drezúry vstupovat na území státu s

- primáty, ploutvonožci, kytovci, nosorožci, hrochy a žirafami narozenými od 1. března 2004 včetně,
- jedinci ostatních volně žijících druhů zvířat narozených od 1. ledna 2022 včetně,
- viz § 14a odst. 1 písm. b) zákona na ochranu zvířat – poslední řádek.

K drezúře zvířat, která se narodila v zahraničí

K drezúře zvířat, která se narodila v zahraničí po datu 1. března 2004 (u primátů, ploutvonožců, kytovců, nosorožců, hrochů a žiraf) nebo po datu 1. ledna 2022 (u jedinců ostatních volně žijících druhů zvířat)

- Drezúra volně žijících zvířat narozených po datu 1. ledna 2022 není v České republice možná, ani pokud by se tato zvířata narodila v zahraničí.
- **Zákon na ochranu zvířat zakazuje vstupovat na území státu** (státem je míněna Česká republika) **za účelem drezúry se zvířaty, která se narodila po datu 1. března 2004 (u primátů, ploutvonožců, kytovců, nosorožců, hrochů a žiraf) nebo po datu 1. ledna 2022 (u jedinců ostatních volně žijících druhů zvířat).** Zákon na ochranu zvířat nerozlišuje, kde se tato zvířata narodila. Zákon na ochranu zvířat nerozlišuje, zda se mláďata v zahraničí narodila zvířeti, které patří českému chovateli nebo zahraničnímu chovateli.
- Znění zákona na ochranu zvířat nedopadá pouze na české cirkusy, ale také na zahraniční cirkusy, které s uvedenými zvířaty nemohou vstupovat za účelem drezúry na území České republiky. Zahraniční cirkusy si mohou tato zvířata přivést na území České republiky s sebou, ale nesmí s nimi zde vystupovat, ani je zde drezúrovat.
- Z výše uvedeného plyne, že zákaz drezúry jedinců ostatních volně žijících druhů zvířat, narozených od 1. ledna 2022 včetně, nelze obejít tím, že by cirkus nebo jiná osoba odjeli do zahraničí a tam si zvířata namnožili.
- U vybraných druhů šelem a lidoopů se zakazuje jejich přesun ze zahraničí na území České republiky, s výjimkou přesunu za účelem chovu v zoologické zahradě s platnou licenci podle zákona o podmínkách provozování zoologických zahrad. Viz § 14a odst. 5 písm. b) zákona na ochranu zvířat - toto ustanovení nerozlišuje, kdy se zvířata narodila. Platí pro všechny vybrané druhy šelem a lidoopy bez ohledu na jejich věk.

K přesunu vybraných druhů šelem a lidoopů ze zahraničí a k obchodování s vybranými druhy šelem a lidoopy

U vybraných druhů šelem a lidoopů se dále zakazuje jejich přesun ze zahraničí na území České republiky, s výjimkou přesunu za účelem chovu v zoologické zahradě s platnou licencí podle zákona o podmínkách provozování zoologických zahrad [§ 14a odst. 5 písm. b) zákona na ochranu zvířat].

Z vyjádření odboru legislativního Ministerstva zemědělství citujeme:

„... přesun zvířat uvedených v § 14a odst. 4 ze zahraničí na území České republiky obsažený v § 14a odst. 5 písm. b) nelze považovat za neobchodní přesun. Zákaz se vztahuje na prodej nebo převod vlastnictví těchto zvířat.

Na cirkus, který z České republiky pojede do zahraničí a bude se vracet do České republiky s totožnými zvířaty, se tedy nebude toto ustanovení vztahovat.“

Výše uvedený výklad pojmu „přesun“ uvedený odborem legislativním platí jen pro účely zákona na ochranu zvířat. Výše uvedený výklad se neuplatní v jiných právních předpisech.

K drezúře zvířat pro natáčení filmu, televizního programu nebo podobného veřejného představení

Drezúra je zvláštní způsob výcviku pro přípravu a provedení triků nebo výkonu v cirkuse, divadelním a varietním představení, filmu, televizním programu nebo podobném veřejném představení.

Z výše uvedené definice drezúry plyne, že **používání zvířat pro natáčení filmu, televizního programu nebo podobného veřejného představení také patří do pojmu drezúra, pokud je zvíře na natáčení cvičeno a připravováno**. Drezúra je nejen příprava na provedení triku, ale také příprava na provedení výkonu ve filmu. Jakékoliv účinkování volně žijícího zvířete ve filmu, ke kterému je nutná jakákoliv příprava, je proto považováno za drezúru.

Za drezúru není považováno natáčení zvířat v jejich přirozeném prostředí, ke kterému nebyla zvířata předtím nijak vychovávána, např. záběry z pobíhání zvířat po lese.

Není zakázána jakákoliv činnost s volně žijícími zvířaty, ale pouze jejich drezúra.

Při natáčení filmu nebo televizního programu je tedy třeba rozlišovat:

- zakázanou drezúru volně žijících zvířat, tedy zvláštní způsob výcviku pro přípravu a provedení triků nebo výkonu v cirkuse, divadelním a varietním představení, filmu, televizním programu nebo podobném veřejném představení, (k tomu, u kterých zvířat je drezúra zakázána a od kdy, viz výše),
- činnosti, které nejsou drezúrou, např. natáčení zvířat v jejich přirozeném prostředí při činnosti, pro kterou zvířata nebyla drezúrována.

Opětovně uvádíme, že zákaz drezúry se netýká všech druhů zvířat, ale pouze zvířat původně volně žijících. Natáčení s koňmi, psy, kočkami a dalšími domestikovanými druhy zvířat nijak omezeno nebude.

Aktuální znění § 14a zákona na ochranu zvířat je výsledkem pozměňovacího návrhu, který byl schválen při projednávání novely zákona na ochranu zvířat Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR. V původním návrhu z dílny Ministerstva zemědělství žádné omezení pro

filmaře uvedeno nebylo. Ministerstvo zemědělství i další subjekty musí respektovat vůli zákonodárce.

Filmaři a osoby provádějící výcvik a přípravu zvířat pro natáčení filmu musí respektovat také ustanovení, která upravují zakázané činnosti s vybranými druhy šelem a lidoopy, viz níže.

K novelizovaným a novým ustanovením, která upravují drezúru volně žijících zvířat nebo manipulaci s vybranými druhy šelem a lidoopy

Některá ustanovení novely zákona na ochranu zvířat, která se dotýkají drezúry volně žijících zvířat nebo manipulace s vybranými druhy šelem a lidoopy, nabyla účinnosti dnem 1. února 2021. Většina ustanovení, která upravují tuto oblast, nabývá účinnosti později, a to dnem 1. ledna 2022.

Ustanovení § 14a odst. 4 zákona na ochranu zvířat

- Toto ustanovení nabylo účinnosti dnem 1. února 2021.
- **U vybraných druhů šelem a lidoopů se zakazuje:**
 - **umožnit fyzický kontakt se zvířaty osobám odlišným od chovatele**, s výjimkou veterinárního lékaře, osoby provádějící odchyt a přepravu zvířat, osoby blízké chovateli nebo zaměstnance chovatele,
 - **odebírání mláďat těchto zvířat od matky a jejich umělé dokrmování před odstavením**, s výjimkou případů, kdy je to podle posouzení veterinárního lékaře nutné z důvodu zdravotního stavu matky nebo mláďat, nebo
 - **venčení mimo prostory určené k chovu zvířete nebo k veřejnému vystoupení.**
- Vybrané druhy šelem jsou uvedeny v příloze zákona na ochranu zvířat. Cílem je například zákaz mazlíčích zoo; toto platí i pro cirkusy, pokud v minulosti tuto praxi provozovaly, ale i pro řadu dalších subjektů.

Ustanovení § 14a odst. 1 písm. b) bod 2 zákona na ochranu zvířat

- Toto ustanovení se vztahuje na volně žijící zvířata narozená po datu 1. ledna 2022.
- **Je zakázána drezúra u jedinců ostatních volně žijících druhů zvířat narozených od 1. ledna 2022 včetně a je zakázáno k účelům drezúry s nimi vstupovat na území státu.**
- Toto se vztahuje na druhy volně žijících zvířat, u kterých nebyla drezúra zakázána již od 1. března 2004 [viz § 14a odst. 1 písm. b) bod 1 zákona na ochranu zvířat].
- Zákaz drezúry se nevztahuje na všechna volně žijící zvířata, ale pouze na zvířata narozená po datu 1. ledna 2022 (pokud již nebyla jejich drezúra zakázána od 1. března 2004). Zvířata již vycvičená lze používat i nadále, i po datu 1. ledna 2022.
- Zákaz se nevztahuje například na koně, kozy nebo psy, kteří v cirkuse nebo jiném zařízení vystupují.

Ustanovení § 14a odst. 1 písm. c) zákona na ochranu zvířat

- Toto ustanovení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2022.
- **Je zakázáno množit nebo jinak nabývat nově narozené jedince volně žijících druhů zvířat za účelem jejich drezúry či veřejného předvádění v delfináriích, cirkusech a podobných zařízeních zaměřených na předvádění drezúry zvířat, s výjimkou výcviku nebo veřejného vystoupení loveckého dravce, sokola nebo sovy chovaných k sokolnickému využití.**

Ustanovení § 14a odst. 5 písm. a) zákona na ochranu zvířat

- Toto ustanovení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2022.
- U zvířat uvedených v § 14a odstavci 4 zákona na ochranu zvířat - **u vybraných druhů šelem a lidoopů - se dále zakazuje jejich rozmnožování**, s výjimkou rozmnožování v rámci chovu v zoologické zahradě s platnou licencí podle zákona o podmínkách provozování zoologických zahrad a chovu provozovaného za účelem ochrany druhu v souladu se zákonem o ochraně přírody a krajiny.

Ustanovení § 14a odst. 5 písm. b) zákona na ochranu zvířat

- Toto ustanovení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2022.
- U zvířat uvedených v § 14a odstavci 4 zákona na ochranu zvířat - **u vybraných druhů šelem a lidoopů - se dále zakazuje jejich přesun ze zahraničí na území České republiky**, s výjimkou přesunu za účelem chovu v zoologické zahradě s platnou licencí podle zákona o podmínkách provozování zoologických zahrad.

Závěr

Toto vyjádření Ministerstva zemědělství není právně závazné a Ministerstvo zemědělství jej vydalo s vědomím, že výklad právních předpisů je v České republice oprávněn provádět pouze soud. Vyjadřuje však odborný názor Ministerstva zemědělství na tuto problematiku, a to podle právního stavu ke dni jeho zpracování.

Ing. Petr Jílek
ředitel odboru

Otisk úředního razítka